

LIITE 1 ASPERGERIN OIREYHTYMÄ

Oireyhtymän historiasta

Aspergerin oireyhtymä on saanut nimensä itävaltalaisen psykiatrin Hans Aspergerin artikkelin mukaan vuonna 1944. Termiä Aspergerin oireyhtymä käytettiin ensimmäisen kerran vuonna 1981.

Mitä tarkoittaa Aspergerin oireyhtymä

Aspergerin oireyhtymä ei ole psyykinen sairaus eikä kasvatuksen tulosta, vaan se on on autismin kirjoon kuuluva neurobiologinen keskushermoston kehityshäiriö, joka aiheuttaa vaihtelevia toiminnan esteitä. Autismin kirjoon kuuluvat autistinen oireyhtymä, Aspergerin oireyhtymä, Rettin oireyhtymä, disintegratiivinen kehityshäiriö, laaja-alainen kehityshäiriö. Autismin kirjoon kuuluu Suomessa noin 50 000 ihmistä. Asperger-henkilöllä (AS-henkilöllä) aistien välittämä tieto ja sen tulkinta on yksilöllistä ja eriaistisesti poikkeavaa. Aspergerin oireyhtymässä on kyse tietyistä piirteistä koostuvasta käyttäytymiskuvasta, joka on monimuotoinen ja omaleimainen. AS-henkilöt ymmärtävät asioiden merkityksiä erilailla, mieltävät ympäristöään erilailla, kuin neurologisesti tavalliset ihmiset.

Havaittavia piirteitä

Käyttäytymisessä havaittavia piirteitä ovat

- vaikeudet sosiaalisessa vuorovaikutuksessa ja kommunikoinnissa
- paneutuminen erityisiin mielenkiinnon kohteisiin
- vaikeus asettua toisen ihmisen asemaan
- poikkeavat reaktiot aistiärsykkeisiin
- AS-henkilöillä on lisäksi epätasainen kykyprofiili, joten heillä voi olla joko hyvin vähäiset taidot tai he voivat olla huippuosaajia.

Oireyhtymän vaikutukset

Aspergerin oireyhtymän vaikutukset ovat yksilöllisiä. Puutteita voi olla mm. seuraavilla alueilla.

- Eläytymiskyvyn puute, joka vaikeuttaa toisen ajatusmaailmaan eläytymistä ja ilmenee esimerkiksi itsekeskeiseltä tai manipuloitavalta vaikuttavana käytöksenä.
- Kokonaisuuksien hahmottamisen vaikeus, joka ilmenee yksityiskohtiin juuttumisena niin, että kokonaisuutta ei havaita eikä tietoa pystytä soveltamaan toisessa asiayhteydessä.
- Toiminna ohjauksen puutteet ilmenevät vaikeutena laatia ja toteuttaa toimintasuunnitelmia, hahmottaa asioiden syy-ja seuraussuhteita ja aikakäsitystä. Rituaaleihin ja rutiineihin tukeutuminen voi olla näiden puutteiden kompensoimista.
- Toimintojen automatisoitumisen puutteellisuus näkyy esimerkiksi vaikeutena motorisissa suorituksissa.

Oppimiseen voidaan tarvita runsaasti harjoittelua ja toiminnan fyysistä ohjausta. Usein AS-henkilö tarvitseekin yksinkertaisia ohjeita, miten toimia eri tilanteissa ja ympäristöissä eli arkipäiväänsä.

Lähde: Autismi-Asperger-liitto, Aspergerin oireyhtymä -esite, Wikipedia